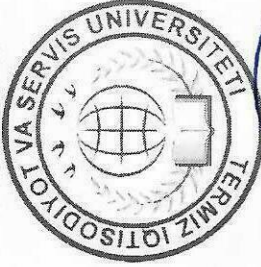

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI**

**TERMIZ IQTISODIYOT VA SERVIS
UNIVERSITETI**

LOTIN TILI VA TIBBIY TERMINOLOGIYA

FANI BO'YICHA

SILLABUS

kunduzgi bo'lim uchun

Bilim sohasi:	900000-Sog'liqni saqlash va ijtimoiy ta'minot
Ta'lim sohasi:	910000 – Sog'liqni saqlash
Ta'lim yo'nalishi:	60910100 - Stomatologiya

Termiz – 2024 yil

MODUL / FAN SILLABUSI

Tibbiyot fakulteti

60910100 - Stomatologiya ta'lim yo'nalishi

Fan nomi	Lotin tili va tibbiy terminologiya
Fan turi	Majburiy
Fan kodi	LITTB142
Yil	6
Semestr	I
Ta'lim shakli	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar	60
Ma'ruza	-
Amaliy mashg'ulotlar	24
Laboratoriya mashg'uloti	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	36
Kredit miqdori	2ECTS
Baholash shakli	Amaliy
Fan tili	O'zbekcha

Fan maqsadi (FM)

FM 1	<p>Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarda ta'lim tarbiya, qonun va qoidalardan hamda didaktik tamoyillaridan kelib chiqib, davolash, professional ta'lim (davolash ishi) fakultetlari talabalarining Lotin tili va tibbiy terminologiya modulini asosini o'zlashtirishiga, shuningdek bu bilimlarni amaliyotda qo'llash, shakllantirishiga va talabalarga tibbiy atamalarini lotin va yunon dubletlarini o'rganish yo'li bilan yunaltilgan o'z kasbiy mahoratlarini kengaytirish va rivojlantirish, ularning kundalik, ilmiy va kasbga oid sohalarda faoliyat olib borishlarida kommunikativ kompetensiyalarini shakllantirish.</p> <p>Fanni o'zlashtirish uchun zarur bo'lgan bilimlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Anatomiya 2. Gistologiya 3. Morfologiya 4. Terapiya
	<p>Ta'lim natijalari</p> <p>Bilimlar jihatidan:</p> <p>Talaba bilishi kerak: 1-semestr:</p> <p>lotin tili va tibbiy terminologiya modulining xususiyatlari <i>haqida tasavvurga ega bo'lishi; (bilim)</i></p> <p>grammatika elementlari (tibbiy atamashunoslikda qo'llaniladigan ot va sifatlarning turlanishi, moslashuv dastur bo'yicha fe'l, old qo'shimchalar, son va sifat-dosh) ni; atamalarini to'g'ri talaffuz qilish.</p>
TN 1	<p>AElar bo'yicha klinik atamalarini tuzish va umumiy mazmunini aniqlovchi topshiriqlarni bajarish;</p> <p>asosiy mazmunni bildiruvchi ma'noli qisimlarga ajratish;</p> <p>farmasevtik atamalarini tuza bilish;</p> <p>retseptlarni savodli yozish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak;</i></p>
TN 2	<p>faol so'z boyligi tarzida 900-1000 ta leksik va so'z yasash birliklarini bilishi va foydalana olishi., (konikma)</p> <p>lotin tilida o'qish va yozish.,</p> <p>tibbiy-anatomik, klinik, farmasevtik atamalarini, afarizmlarni lotin tiliga va lotin tilidan tarjima qilish</p>
TN 3	<p>Ixtiyoriy tibbiy atamalarini tuza olish va tushuntira bilish.</p> <p>Retseptlarni tez va savodli yoza olish.</p> <p>Bilim va ko'nikmalarni keying kurslarda mazkur modulda davomli o'zlashtirish jarayonida mustahkamlanadi va malakalarga ega bo'lishi kerak. (malaka)</p>
TN 4	<p>Qo'llanilish jihatidan:</p>

TN 5	grammatik formalarni tushunish va atamalarning ma'nosini bilish;
TN 6	mustaqil ravishda lug'atsiz yoki lug'at bilan anatomic, klinik va farmasevtik atamalarni tarjima qila olish va tuzishga qaratilgan

Fan mazmuni

Mashg'ulotlar shakli: Amaliy (Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi)

I semestr	
1	1- mavzu: Tibbiy terminologiyaga kirish. Lotin alifbosi. Unli va undosh harflar. Urg'u qo'yish qoidalari.
2	2-mavzu: Ot: grammatik kategoriyalar, lug'at shakli haqida tushuncha, otlarning turlanishi, rodini aniqlash. Negiz. Otning bosh va qaratqich kelishik qo'shimchalari birlik va ko'plikda. Moshlasmagan aniqlovchi ishtirokida anatomic terminlar.
3	3-mavzu: Sifat: grammatik kategoriyalar. Lug'at shakli. Sifatlarning 1-2 guruhi. Sifatning bosh va qaratqich kelishik qo'shimchalari birlik va ko'plikda. Moshlasmagan aniqlovchi ishtirokida atamalar. Murakkab anatomic atamalar strukturasi.
4	4-mavzu: Sifat darajalari: oddiy, qiyosiy va orttirma daraja: yasalishi, turlanishi va qo'shimchalari
5	5-mavzu: Klinik terminologiyaga kirish. Klinik atamalar yasash usullari. Suffiksatsiya.
6	6-Orttirma daraja. Yasalishi, turlanishi va qo'shimchalari.
7	7-mavzu: Klinik terminlar yasovchi atama elementlar. A'zo va tana qismlarini ifodalovchi yunon - lotin dubletlari. Ilmni, fanni, diagnostik usullarni, davolashni, iztirobni, kasalliklarni ifodalovchi yunon atama elementlar.
8	8-mavzu: Yunon - lotin dubletlari va yakka AElar. To'qimalar, organlar, suyuqliklar, sekretlar, jins hamda yoshni ifodalovchi yunon - lotin dubletlari. Funktsional va patologik holat hamda jarayonlarni ifodalovchi yakka AElar.
9	9-mavzu: Yunon - lotin dubletlari va yakka AElar. Turli fizik xususiyat, sifat, munosabat va boshqa belgilarni ifodalovchi yakka AElar.
10	10-mavzu: Farmasevtik terminologiyaga kirish. Dorivor moddalarning trivial nomlari. Tarkibiy qismchalar. Dori shakllari. Farmasevtik terminlar strukturasi.
11	11-mavzu: Retsept strukturasi. Retsept yozish qoidalari. Tabletkalar, shamchalar va ko'z plyonkalarini yozishda tushum kelishigini qo'llanilishi.

12	12-mavzu: Retsepturada kimyoviy elementlar. Kislotalar. Oksidlar. Tuzlar. Terminologiya bo'yicha umumlashtirilgan mashg'ulot.
----	---

Amaliy mashg'ulotlar: Maxsus jihozlangan auditoriya 3D formatli Pirogov stoli hamda multimedia qurilmalari jihozlari bilan jihozlangan auditoriyalarda har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlarda faol va interfaol usullar qo'llaniladi. "Loyihalni o'qitish", "Keys-stadi" va boshqa texnologiyalaridan foydalaniladi. Tarqatma materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi.

Mustaqil ta'lim (Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular)

I semestr	
1	Lotin tili tarixi
2	Zamonaviy tillarda lotinshunoslik
3	Rim sonlari
4	Rim kalendari
5	Rim ismlari
6	Gippokrat qasamyodi
7	Meditsina va san'at
8	Tibbiyot emblemalari.
9	Tibbiyotda lotin-yunon mifologiyalari
10	Yunon-lotin epigrammalarida tibbiyot va salomatlik
11	Lotin iboralarning hayotimizning barcha jabhalarida tutgan o'rni
12	Talabalar leksikasi
13	Qadimgi Rim faylasuflari, yozuvchilari va shifokorlari
14	Anatomic iboralarning tarjimai
15	Rim va Gresiyada davolashning kadimiy usullari
16	Antik davr tabiblari
17	Kadimgi Gresiya va Rimda jarohlik usullari
18	Antik davr texnologiyalari
19	Qadimgi Gresiyada kosmetologiyani qo'llanishi
20	Zamonaviy kosmetologiya
21	Retsept tarixi
22	Retsept tarixi.
23	Dorivor o'simliklar.
24	Olimpiada tarixi.
25	Stendlar, jadvallar va krassvodlar.
26	"Sum, esse" — Bor bo'imoq fe'lini tushanishi. (Est modus in rebus)
27	Anatomic va gistologik nomenklaturalarida qo'llanilgan hozirgi zamon sifatdoshining aniqlik nisbati. (abdius-uzoqlashuvchi, perfrans-yoruluvchi)

28	Anatomic va gistalogik nomenklaturalarida qo'llaniladigan o'lgan zamon sifatidoshining majhurluk nisbati. (sercumflexsus-egilgan, perfarantus-teshilgan)
29	Profisional tillar va ularning milliy tilda asosiy hususiyatlari
30	Ibin Sino yevropa olimlari talqimida.

VIII. Kreditlarni olish uchun talabalar;

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlild natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishini topshirish.

Fan bo'yicha talabalar bilimni baholash va nazorat qilish mezonlari

Talabalar ta'lim natijalari 100 ballik reyting tizimida baholanadi.

Talabalar tomonidan ta'lim natijalari buyicha ballarni konvertatsiya qilish

YeCTS (European Credit Transfer System) tizimi asosida amalga oshiriladi.

Ta'lim natijalarini baholash uchun ballar quyidagi tartibda belgilanadi:

Joriy nazorat bali	Oraliq nazorat bali	Yakuniy nazorat bali
Auditoriya mashg'ulotida berilgan topshiriqlarni bajarilganligi uchun – joriy baholash(JB); Mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarilganligi uchun – mustaqil ishini baholash (MIB);	Oraliq nazorat vaqtida javob berganligi uchun – oraliq nazorat bali (ONB); Mustaqil topshiriqlarini bajarilganligi uchun – mustaqil ishini baholash (MIB);	Yakuniy nazorat bali vaqtida javob berganligi uchun – yakuniy nazorat bali (YNB)
Joriy nazoratning maksimal bali 20 ball: $\Sigma JB = JB + MIB$	Oraliq nazoratning maksimal bali 30 ball: $\Sigma ONB = ONB + MIB$	Yakuniy nazoratning maksimal bali(YNB) 50 ball.
$\Sigma JN + \Sigma ONB > 30$ ball bo'lgan talaba yakuniy nazorat topshirishega ruxsat beriladi.		
Modul(fan)dan o'zlashtirish ko'rsatkichi(O'K): $\Sigma O'K = \Sigma JN + \Sigma ONB + \Sigma YNB$		
$\Sigma O'K \geq 60$ ball bo'lganda modul (fan) o'zlashtirilgan hisoblanadi.		
Talabalar ta'lim natijalarini baholash mezonlari:		
Daraja	5 ballik tizim (baho)	An'anaviyda Baholash mezonlari
O'quv boshqarma uchun	Professor-o'qituvchi uchun	

A+	4,51 – 5	90 - 100	A'lo	Talaba materiallarni mustaqil ravishda tez o'zlashtiradi: xatolarga yo'l qo'ymaydi; mashg'ulotlarda faol ishtirok etadi; savollarga to'liq va aniq javob beradi.
B+	4,01–4,25	81 – 85	Yaxshi	Talaba materiallarni yaxshi o'zlashtirgan, uni mantiqiy ifoda eta oladi; mashg'ulotlarda faol ishtirok etadi; savollarga to'liq va aniq javob beradi, biroq uncha jiddiy bo'lmagan xatolarga yo'l qo'yadi.
B	3,51 – 4,0	71 – 80		Talaba materiallarni yaxshi o'zlashtirgan, savollarga to'liq va aniq javob beradi, biroq uncha jiddiy bo'lmagan xatolarga yo'l qo'yadi.
C+	3,26 – 3,5	66 – 70	Qoniqarli	Asosiy materiallarni biladi, biroq aniq ifoda etishga qiynaladi; savollarga javob berishda aniqlik va to'liqlik yetishmaydi; materiallarni taqdim etishda ayrim xatoliklarga yo'l qo'yadi; kommunikatsiya jarayonida qiynchilik sezadi.
C	3,0 – 3,25	60 – 65		Asosiy materiallarni biladi, biroq aniq ifoda etishga qiynaladi; savollarga javob berishda aniqlik va to'liqlik yetishmaydi; materiallarni taqdim etishda ayrim xatoliklarga yo'l qo'yadi;
F	3,0 dan kam	59 dan past	Qoniqsiz	Materiallarni o'zlashtirmagan; savollarga javob bera olmaydi; mashg'ulotlarda ishtirok

	etmaydi
--	---------

VIII. Talabalar bilimini kredit-baholash tizimi asosida nazorat qilish jadvali va baholash mezonlari

Hemis dasturidagi kredit baholash tizimidagi 100 ball, o'zlashtirish chegarasi esa 60 foiz. Joriy va oraliq nazoratida talaba jami 50 ball to'plashi mumkin. Talaba yakuniy nazoratda esa 50 ball to'playdi.

JN: joriy nazoratga 10 ball va mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajargan talabaga 10 ball jami 20 ball qo'yiladi. **ON** oraliq nazorat(og 'zaki) 30 ball baho qo'yiladi. Mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajargan talabaga 10 ball qo'yiladi. Talaba mustaqil ta'lim topshiriqlarining mavzularini referatlar taqdimot albom (chizma) shaklida taqdim etib boradi. Har bir amaliy mashg'ulotida bitta amaliy va bitta mustaqil ish mavzusini konespektlashtirish lozim. Yakuniy nazorat ishi amaliy shaklida o'tkaziladi. Ita savolga 10 balldan baholanadi. Umumiy 50 ball qo'yiladi.

Asosiy adabiyotlar

1	Rustamova S.Sh., Saydullaeva M.A., Abdullaeva R.M. Lotin tili va tibbiy terminologiya. Darslik. Toshkent. 2017yil.
2	Чемявский М.Н. Латинский язык и основы медицинской терминологии. Учебник. Москва. 2007г
3	Xodjayeva L.U., Zohidova X.A., Rahmatullayeva Z. Z. Lotin tili. Darslik. Andijon. 2005 y
	Qo'shimcha adabiyotlar
4	Kondratyev D., Vylegzhanina O., Knyazeva J., Latin and Fundamentals of Medical Terminology. Grodno. 2005 g.
5	Бондаренко М.А. Латинский язык основы медицинской терминологии. Учебник. Киев. 2007г
6	Turdiyeva K., Hamraqulova M., Berezovskaya R., Mahkamov M. Tibbiy terminologiya bo'yicha o'quv qo'llanma. Toshkent. 2018 y.
7	Turdiyeva K., Berezovskaya R., Hamraqulova M., Mahkamov M. Tibbiy terminologiya bo'yicha o'quv qo'llanma. Toshkent. 2016y.
8	Словарь латино-греко-русско-англо-узбекских медицинских терминов. Агентство по интеллектуальной собственности Республики Узбекистан ДП У04860. Ташкент. 2017 г.

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif	Hazratqulova	Ozoda	Abdug'aniyevna
---------	--------------	-------	----------------

	(996881303)
E-mail	E-mail: ozoda0590@mail.ru
Tashkilot	Termiz iqtisodiyot va servis universiteti NTM tibbiyot fakulteti tabiiy fanlar kafedras
Taqrizchilar	Lotin tili va tibbiy terminologiya fani kata o'qituvchisi Sh.M.shirinqulova

Mazkur sillabus universitet o'quv-uslubiy kengashining 2024 yil 29-avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur sillabus Tabiiy fanlar kafedrasining 2024 yil 28-avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

